

ผลของกลุ่มเรา-กลุ่มเขาและความคาดหวังในความสำเร็จ
ต่อการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม

นางสาวตรีรัตน์ ไฉนอมสัจด์ย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF INGROUP-OUTGROUP AND EXPECTATION OF SUCCESS
ON INTERROGATIVE SUGGESTIBILITY

Miss Ratirat Waithanomsataya

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Social Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

501672

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของกลุ่มเรา-กลุ่มเขาและความคาดหวังในความสำเร็จต่อการคล้อย
ตามสิ่งชี้้นำในกระบวนการชกถาม

โดย

นางสาวตรีรัตน์ ไถนอมสัจย์

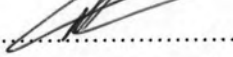
สาขาวิชา

จิตวิทยาสังคม

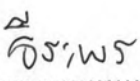
อาจารย์ที่ปรึกษา

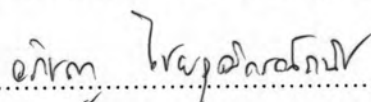
อาจารย์ ดร. อภิชนา ไชยวุฒิกรณ์วานิช

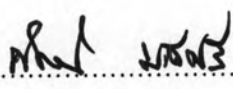
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เขียมสุภาษิต)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระพร อูวรรณโน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. อภิชนา ไชยวุฒิกรณ์วานิช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คันนางค์ มณีศรี)

รติรัตน์ ไวถนอมสัจด์ : ผลของกลุ่มเรา-กลุ่มเขาและความคาดหวังในความสำเร็จต่อการคล้อยตามสิ่งชี้้นำในกระบวนการซักถาม. (EFFECTS OF INGROUP-OUTGROUP AND EXPECTATION OF SUCCESS ON INTERROGATIVE SUGGESTIBILITY)

อ. ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. อภิชนา ไชยวุฒิกกรณวณิช, 97 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดกระทำกลุ่มเรา-กลุ่มเขาและการจัดกระทำความสำเร็จต่อความคาดหวังต่อการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยแบบ 2 (การรับรู้ความเป็นกลุ่ม: กลุ่มเราและกลุ่มเขา) x 2 (ความคาดหวังในความสำเร็จ: ได้รับความคาดหวังสูงและไม่ได้ความคาดหวัง) ผู้ร่วมการทดลองเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 120 คน ซึ่งถูกสุ่มเข้าเงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่งใน 4 เงื่อนไขข้างต้น จากนั้นจึงถามคำถามชี้นำจากมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ ซึ่งได้ศึกษาตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีของ Gudjonsson (1997)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ที่ได้รับความคาดหวังสูงมีคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวมมากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับความคาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเรามีคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวมมากกว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มเขาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. ผู้ที่อยู่ในกลุ่มเราเมื่อได้รับความคาดหวังสูงมีคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 ไม่แตกต่าง จากผู้ที่อยู่ในกลุ่มเขาเมื่อได้รับความคาดหวังสูง แต่พบว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มเราเมื่อได้รับความคาดหวังสูงมีคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวมมากกว่าผู้ที่อยู่ในกลุ่มเขาเมื่อได้รับความคาดหวังสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเรา-กลุ่มเขาและความคาดหวังในความสำเร็จต่อคะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้นำครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเรา-กลุ่มเขาและความคาดหวังในความสำเร็จต่อคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำโดยรวม

สาขาจิตวิทยาสังคม..... ลายมือชื่อนิสิต สติรัตน์ ไวถนอมสัจด์

ปีการศึกษา2550 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อภิชนา ไชยวุฒิกกรณวณิช

4878121038 : MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: SUGGESTIBILITY / INGROUP-OUTGROUP / EXPECTATION OF SUCCESS

RATIRAT WAITHANOMSATAYA : EFFECTS OF INGROUP-OUTGROUP

AND EXPECTATION OF SUCCESS ON INTERROGATIVE SUGGESTIBILITY.

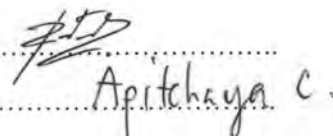
THESIS ADVISOR : APITCHAYA CHAIWUTIKORNWANICH, PH. D., 97 pp.

The purpose of this study was to examine the effects of ingroup-outgroup manipulation and expectation of success manipulation on interrogative suggestibility by using 2 (group: ingroup/outgroup) x 2 (expectation of success: high expectation/no expectation) factorial design. One hundred and twenty Chulalongkorn University undergraduate students were randomly assigned into one of four experimental conditions. Finally the participants were given the leading question from the interrogative suggestibility scale. The findings are interpreted within the theoretical framework of Gudjonsson (1997).

Results show that:

1. The participants given high expectation have significantly higher yield 1 and total suggestibility than those given no expectation ($p < .001$).
2. The ingroup participants have significantly higher yield 1 and total suggestibility than the outgroup participants ($p < .001$).
3. For the high expectation condition, there is no significant difference of yield 1 between the ingroup and outgroup participants; however, the ingroup participants have significantly higher total suggestibility than the outgroup participants ($p < .01$).
4. There is a significant interaction between ingroup-outgroup and expectation of success on yield 1 ($p < .01$); however, there is no interaction between ingroup-outgroup and expectation of success on total suggestibility.

Field of studySocial Psychology.... Student's signature

Academic year2007..... Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิกรณ์ วานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางและคอยถามไถ่ถึงความคืบหน้าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอดด้วยความห่วงใยและความเอาใจใส่ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ธีระพร อุวรรณโณ อาจารย์จรุงกุล บุรพวงค์ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย และ อาจารย์ทิพย์นภา หวนสุริยาที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ ชี้แนะแนวทางในการทำวิจัยและให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตาเสมอมา ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนางค์ มณีศรี ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ คอยเมตตาชี้แนะแนวทางในการทำวิจัยมาโดยตลอด และให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการเก็บข้อมูลในชั้นเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป

ขอขอบคุณนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูลทุกขั้นตอน

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ประจำคณะจิตวิทยาทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ และขอขอบคุณ คุณกันยารัตน์ สอาดเย็นที่คอยอำนวยความสะดวก และให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลในชั้นเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป

ขอขอบคุณ คุณภารดี ศิริสุทธิพัฒนา และคุณขวัญจิตต์ นรากรพิจิตร ที่ช่วยเป็นกำลังใจ คอยเป็นที่ปรึกษาและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในทุก ๆ เรื่องเสมอมา และเพื่อนร่วมรุ่นทุก ๆ คนที่ได้ร่วมทุกข์ร่วมสุข คอยเป็นกำลังใจและคอยรับฟังยามผู้วิจัยรู้สึกกดดันและเป็นทุกข์

สุดท้ายนี้ ความสำเร็จทั้งหมดในวันนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้นายกิตตินันท์ ไวกนอมสัตย์ และนางสิริมา ไวกนอมสัตย์ บิดาและมารดาของผู้วิจัยที่คอยสนับสนุนผู้วิจัยในทุก ๆ เรื่องเสมอมาทั้งในด้านความคิดและการเงิน รวมทั้งคอยเป็นกำลังใจ ให้ความรักและความห่วงใยมาโดยตลอด นอกจากนี้ขอขอบคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัวของผู้วิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งพี่ชายและน้องชายของผู้วิจัยที่คอยถามไถ่และเป็นกำลังใจให้เสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
การคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถาม	3
การรับรู้ความเป็นกลุ่ม	17
ความคาดหวังในความสำเร็จ	27
รายละเอียดมาตรการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะของ Gudjonsson	32
การพัฒนาสมมติฐาน	37
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	40
สมมติฐานการวิจัย	40
คำจำกัดความในการวิจัย	40
ตัวแปรในการวิจัย	42
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	42

บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	43
กลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	44
ขั้นตอนการทดลองและการเก็บข้อมูล	51
การให้คะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	58
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
บทที่ 4 การอภิปรายผลการวิจัย	73
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	78
รายการอ้างอิง	82
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	87
ภาคผนวก ข	88
ภาคผนวก ค	90
ภาคผนวก ง	92
ภาคผนวก จ	93
ภาคผนวก ฉ	94
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	97

สารบัญตาราง

ตารางที่

1	จำนวน และร้อยละของเพศ อายุ คณะ และชั้นปีของกลุ่มตัวอย่างในการสร้าง มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะของ Gudjonsson ฉบับที่ 2	44
2	จำนวน และร้อยละของเพศ อายุ คณะ และชั้นปีของกลุ่มตัวอย่างในการสร้าง มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะที่สร้างโดย รติรัตน์ ไฉนอมลัดดี	47
3	ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการวิจัย	62
4	พิสัยคะแนนที่เป็นไปได้ พิสัยคะแนนจริง ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานของคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้แนะทั้ง 4 ส่วน	63
5	ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการยอมเชื่อตาม คำถามชี้แนะครั้งที่ 1 จำแนกตามกลุ่มและความคาดหวังในความสำเร็จ	64
6	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการยอมเชื่อตามคำถาม ชี้แนะครั้งที่ 1	65
7	ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการยอมเชื่อตาม คำถามชี้แนะครั้งที่ 2 จำแนกตามกลุ่มและความคาดหวังในความสำเร็จ	66
8	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการยอมเชื่อตามคำถาม ชี้แนะครั้งที่ 2	67
9	ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเปลี่ยน คำตอบจำแนกตามกลุ่มและความคาดหวังในความสำเร็จ	67
10	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการเปลี่ยนคำตอบ.....	68
11	ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ... โดยรวมจำแนกตามกลุ่มและความคาดหวังในความสำเร็จ	68
12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ..... โดยรวม	69
13	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1-4	71

สารบัญญภาพ

ภาพที่

1	ประเภทของการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ	9
2	ขั้นตอนในการถามคำถามชี้แนะ	36
3	สรุปสมมติฐานในการวิจัย	39
4	สรุปขั้นตอนการจัดกระทำกลุ่ม	55
5	สรุปขั้นตอนการวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะและการจัดกระทำความคาดหวัง..... ในความสำเร็จ	56
6	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเรา-กลุ่มเขาและความคาดหวังในความสำเร็จต่อ	
	คะแนนการยอมเชื่อตามคำถามชี้แนะครั้งที่ 1	66